

VÄLKOMMEN TILL GRANSÄTRABLADETS JULNUMMER

Det gångna året har gått i jubileerna tecken. Även om 40 årsfesten blev ett år försenad var det inget som märktes, varken på stämning eller på deltagarantal. Arrangörernas och vädergudarnas utmärkta samarbete gjorde att feststämningen var hög till sent framåt natten. I ett stort bildreportage visar vi hur vårt bostadsområde utvecklats och förskönats under de här 40 åren.

Även koloniområdet har hunnit få några år på nacken. Dess historia får du veta mer om i det här numret och om deras 20-årsfest.

Men som vanligt startar vi med Årsstämman och vad som hände där.

Ordinarie årsstämma hölls den 26 oktober i Sätmaskolan.

Eftersom Sätmaskolan är under ombyggnad fick gransättraborna möjlighet och tillfälle att besöka Sätmaskyrkans församlingslokal, där årets stämma hölls. Vi var väl ett drygt 60 tal medlemmar som trotsade regnet och besökte stämman. När röstlängden hade justerats kunde vi konstatera att det var 54 röstberättigade bostadsrätter närvarande. Till detta ska läggas de 5 fullmakter som lämnats in. Mötet leddes av *Karin Olsson*. Protokollet, som finns anslaget i föreningslokalen och även kan läsas i sin helhet på hemsidan, skrevs av *Margareta Koltay*.

Årsredovisning, arvoden och val

Genomgången av årsredovisningen bjöd inte på några överraskningar. Balans- och resultatrapporterna lades till handlingarna. Revisorererna hade inga invändningar mot räkenskaperna och rekommenderade att stämman skulle ge styrelsen ansvarsfrihet – och så skedde också.

Inte heller frågan om de ordinarie arvoden bjöd på några överraskningar. Stämman beslöt att styrelsearvodet ska vara oförändrat. Det vill säga 2,5 x basbeloppet, vilket för i år är 100 750 kr att fördela bland styrelsen. Revisorn får 10 000 kr och valberedningen 3 000 kr att dela på.

Under föregående årsstämma bordlades ett förslag att ordföranden och vice ordförande

skulle få ett extra arvode p.g.a. stor arbetsbelastning under stamrenoveringen. *Åke Olsson*, som då kom med förslaget, begärde ordet. Han ansåg att stamrenoveringen gått utomordentligt bra och han sa sig ha fått ännu större insikt i det arbete som *Jan Tillenius* och *Margareta Koltay* gjort. Då deras arbete dessutom sparat pengar till föreningen tyckte han att föregående års förslag på 10 000 verkade lite fjuttigt och föreslog minst en fördubbling. *Åke* fick medhåll av bl.a. *John Severin* och *Bengt Löfstrand* och därefter hela stämman, som bestämde enligt *Åkes* förslag att det i år skulle utgå ett extra arvode på 20 000 kr till de bägge.

Seniorföreningens bidrag på 3 000 kr utgår oförändrat även nästa år.

Styrelsen omvaldes

Det betyder att även under nästa år kommer *Jan Tillenius*, *Margareta Koltay*, *Karin Olsson*, *Sune Carlén* och *Klas Albinsson* att vara ordinarie ledamöter med *Daniela Sjöström* och *Brita Weiner* som suppleanter. HSB:s representanter är *Håkan Forsberg* med *Christer Sigevall* som suppleant.

Föreningens revisor *Tony Pansell* har flyttat ifrån Gransätra och i hans ställe valdes *Elisabeth Hammar* till ordinarie revisor medan *Susanne Lydin* omvaldes som revisorssuppleant.

Valberedningen fick delvis nytt utseende. Här omvaldes *Nils Sjöblom*, nu som sammanställande, och till sin hjälp får han *Per Malmberg* och *Erling Björnsson* som efterträder avgående *Leif Ilsaas* och *Elisabeth Hammar*.

Några medlemsmotioner eller förslag från styrelsen som krävde stämmobeslut fanns inte. I stället fick *Jan Tillenius* ge en rapport från styrelsen om aktuella projekt.

Stambytet - bokslut

Nu äntligen är stambytet genomfört och avslutat. Det har varit ett stort och omfattande projekt som, när det pågick, gjorde stora ingrepp i våra vardagsliv.

För styrelsens del har arbetet varat i drygt två och ett halvt år. I mars 2004 började styrelsen samla information och diskutera innebörden av ett stambyte med bl.a. HSB. Vid årsstämman 2004 informerade styrelsen om Korrosionsinstitutets utlåtande över stammarnas skick och strax därefter började arbetet med att söka efter en konsult

som kunde hjälpa föreningen under projektet. Styrelsen skickade ut förfrågningar till fem olika konsultbolag, varav *Bengt Dahlgren AB*, lämnade lägsta offerten och valdes. *Alf Larsson* blev därmed projektledare för stambytet. Runt årsskiftet 2004/05 skickades förfrågningar ut till 13 olika rör-entreprenörer. Vi fick svar från åtta och av dessa valdes *VåtrumsTeknik*.

Differensen mellan de antagna och de högsta buden var hela 17 miljoner kr.

I april 2005 beslöt en enig Extra-stämma att göra ett stambyte.

Ursprungligen ingick inte något rörbyte i kulverterna i projektet, men det visade sig snart att det var absolut nödvändigt att också byta dessa. På försommaren 2006 gick det ut tre förfrågningar till VVS-bolag varav styrelsen valde *Fagerborgs VVS* för kulvertbytet.

Efter upphandlingen gjordes en budget som beräknade att stambytet totalt skulle komma att kosta 36 miljoner kr, exklusive räntekostnader. Upphandlingen slutade på 31 245 000 kr i fasta kostnader för stambytet. Rörliga och tillkommande kostnader uppgår till 5 miljoner kr. Asbestsaneringen gick exempelvis på 1 628 tkr, helkakling av lokalernas våtutrymmen, rivning av inlagda klinkergolv och sågning i konstruktionsbetong kostade 960 tkr.

Ekonomi

Styrelsen har gjort en prognos över resultatet under de kommande 5 åren. Det just avslutade räkenskapsåret 2005/06 är det sista året på länge som föreningen kan visa ett överskott. Enligt budget kommer underskottet att för innevarande år bli 1 772 tkr. För de därpå följande fyra åren visar prognosen på underskott med 1 676 tkr,

Administrativa kostnader i form av pantbrev, besiktningar och myndighetsavgifter hamnade på 805 tkr. Återställningar efter renoveringar som medlemmar genomfört efter år 2000 (25 lgh) belöpte sig på 533 tkr. Bara för att nämna en del. Det gjordes även ett stambyte i panncentralen, som inte ingick i upphandlingen.

När detta skrivs har ännu inte alla fakturor för stamrenoveringen kommit in, men ingenting tyder på att slutnotan kommer att avvika från de budgeterade 36 000 000 kr på något avgörande sätt.

Förutom föreningens kostnad har de enskilda medlemmarna passat på att göra tillval för 2 647 000 kr. Sammantaget kan man säga att föreningen och medlemmarna investerat mellan 38 och 39 miljoner kronor i fastigheterna.

Garantiregler

Vi har två års garanti på arbete och material. Garantin gäller dock inte för återmonterad inredning. Garantitiden började i och med att besiktningsmännen godkände arbetet i föreningen, vilket skedde under juli 2006.

Upptäcker man som bostadsrättshavare något fel ska man till att börja med vända sig till fastighetsskötaren, som gör en första bedömning om det är fråga om ett garantifel eller inte. Om fastighetsskötaren bedömer att felet borde omfattas av garantin, ska bostadsrätthavaren vända sig till **Våtrums-Teknik, tel 08-740 59 35** och göra en felanmälan.

601 tkr, 388 tkr och 1 836 tkr.

Årets resultat påverkas i hög grad av en restvärdeavskrivning på drygt 1,5 milj kr. Det är den oavskrivna delen av de nu utbytta stammarna som måste skrivas av på en gång. I fortsättningen kommer dessutom räntekostnaderna att utgöra en betydande del av vår budget, nära 2 milj kr per år.

Fastighetsunderhållet kräver pengar

Det periodiska underhållet varierar starkt mellan åren med toppar dels kommande budgetår, dels år 2010/2011. Nästa år är det entréerna som måste åtgärdas och enligt underhållsplanen skall även tvättmaskiner bytas ut.

Vid förra årsstämman lämnade styrelsen en prognos över hur årsavgiften kommer att påverkas av stambytet. Vi räknade med att

avgifterna skulle höjas med 2 % vardera under de två närmaste räkenskapsåren. Om ingen avgiftshöjning sker därefter och underhållsplanens åtgärder genomförs minskar våra fonder och balanserade vinstmedel från årets 7 miljoner till endast ca 800 tkr år 2011. Vilket förstås inte får hända. Därför kommer ansvarsfulla styrelser att behöva höja avgifterna även framöver.

Ändringar i bostadsbeskattningen

Den nya regeringen har föreslagit ändringar i bostadsbeskattningen. Av dessa har den slopade schablonbeskattningen av bostadsrätter ingen betydelse för oss, eftersom vi inte betalar någon inkomstskatt. En pluspost är att den ändrade fastighetsskatten beräknas minska vår skatt med 68 000 kr per år.

Negativt är avtrappningen av räntebidragen som dessutom kommer att helt upphöra 2009/10. I vår stambyteskalkyl har vi räknat med att under de närmaste 5 åren få ett räntebidrag på totalt 900 tkr. Nu beräknas vi endast få 63 tkr, d.v.s. en minskning med hela 837 tkr.

Individuell varmvattenmätning – Avgiftssänkning med 4 %

Föregående årsstämma beslöt att, i samband med stambytet, montera in utrustning för individuell varmvattenmätning. Statens Energimyndighet beräknar att varmvattenförbrukningen därmed kommer att minska med mellan 15 och 30 %. Systemet är dessutom rättvist genom att man bara betalar för den egna förbrukningen.

Styrelsen har haft flera kontakter med experter hos bl.a. Fortum, Stockholm Vatten och HSB och har kommit fram till att varmvattenförbrukningen ska debiteras med 55 kr per kubikmeter. Mätningen började den 1 november 2006 och förbrukningen kommer att debiteras första gången på avgiftsavierna den första april nästa år.

Tyvärr har HSB:s debiteringssystem begränsningar, som gör att det inte går att genomföra Björn Broströms utmärkta förslag från föregående årsstämma. Hans förslag var att de medlemmar som har en förbrukning som överstiger 40 m³ endast betalar för den överskjutande förbrukningen, medan de som har en lägre förbrukning får sin månadsavgift sänkt med sin besparing. Vi hoppas att HSB så småningom kommer att förbättra sitt hyresredovisningssystem så att vi kan använda oss av en sådan debiteringsmodell. I väntan på detta kommer i stället månadsavgiften sänkas med 4 % från och med den 1 april 2007.

Gransätra 40 år.

Sätra förvandlades från skogsmark och gammalt bondelandskap till en modern förort i och med det stora bostadsbyggandet, som satte fart i mitten på 60-talet. Sättras T-banestation invigdes i maj 1965 och samtidigt började inflyttningen i **Brf Gransätra**.

2005 firade stadsdelarna Sätra och Bredäng sina 40-årsjubileer och det skulle också vi kunnat ha gjort, men ett stambyte kom i vägen. Först i år kom vi till skott och slog till med en gårdsfest och till den letade vi fram en del gamla fotografier, troligen tagna i början på 70-talet. Det kan vara lite intressant att jämföra med dagens Gransätra och se vad 40 år har gjort med föreningen.

Bilden vid sidan är tagen vid gångvägen mellan Skärholmen och Sätra.

Till vänster ligger Gransätra med Lövsätra i bakgrunden. Till höger ser man ett nybyggt Edsättrahem.

Bilden från motsvarande ställe idag visar hur den ödsliga gångvägen förvandlats till en grönskande allé. Edsättrahemmet med tillbyggnaden syns överhuvud inte alls.

Att grönskan gjort inträde även på gårdarna ser man av nästa bildpar.

Även om 70-talsbilden är tagen under vinterhalvåret och därför inte direkt kan jämföras med dagens bild så framgår det ändå tydligt att sanden på 70-talets gård bytts ut mot en inbjudande gräsmatta.

De rönnar, som bara syns som magra pinnar på 70-talsbilden, har blivit ståtliga träd och plommonträdet nere till vänster i dagens bild fanns förmodligen inte ens då.

En stor förändring skedde 1992 då 60-talets grå betonglimpor fick en rejäl ansiktslyftning. Entréportarna flyttades ut och fick nya förstukvistar. Balkongerna byggdes ut och många valde att glasa in dem.

Fasaderna renoverades och fick ny färg och de boende i markplanet fick uteplatser med staket.

På 70-talet kunde man från översta våningen på Norrgården se bort till radhusen vid Alsätra- och Sättagårdsvägarna utan problem. Till och med ridhuset gick att se. Idag är inte det möjligt längre.

Och inte fanns det några kolonilotter framför vändplanen vid port 47 - 51.

Det stora fina pilträdet i mitten på bilden fanns kanske, möjligtvis, med som ett litet frö på 70-talsbilden – men synligt var det i alla fall inte!

På det här bildparet ser man lite bättre hur mycket trevligare dagens balkonger är och hur uteplatserna livar upp gårdarna.

Här har Gransätra en lätt doft av DDR över sig. Låt oss tro att det beror på att det är en vinterbild och att det dessutom verkar vara ganska så kallt.

Motsvarande bild från i år är tagen i ett betydligt bättre klimat.

Här kan man också se att de nya taken från 2003 fått takutsprång. På 60-talet byggdes husen med tvärt avhuggna tak.

Det är heller ingen tvekan om att de nya entrépartierna givit husen ett betydligt trevligare och mer välkomnande utseende.

Trädgårdsodlarföreningen firade 20 år.

I början av oktober firade Trädgårdsodlarföreningen 20 årsjubileum. Pappa till idén om ett koloniområde i Gransätra var den tidigare Gransätrabon *Bengt Smideman* som tyckte att slänten nedanför hus A såg vildvuxen och ovårdad ut. Idén **såddes** vidare till *Åke Karlsson* och *Marianne Falkborg* och tillsammans startade de en Trädgårdsodlarförening. Marken i "lilla dalen" röjdes och jorden till 12 kolonilotter frästes upp. Tre stora lass matjord kördes dit. Antalet lotter utökades allteftersom intresset för odling **växte**.

Trots att odlingsarbetet var mödosamt från början, det saknades nämligen vatten för bevattning på området, rådde det nyodlarglädje. Efter några år drogs så vatten till koloniområdet. Åke Karlsson med flera införskaffade

material och grävde själv ner den sista biten av vattenledningen. *Ann* och *Erling Björnsson* ordnade den första redskapsboden.

Trädgårdsodlarföreningen betydde mycket för trivseln och gemenskapen i Gransätra. Man träffades och hade ofta fester. Eftersom alla var nybörjare på odlingsområdet anordnades studiecirkelar i hur man odlar och man bjöd in föreläsare i ämnet Det var inte bara växtligheten som grodde utan även vänskapen. Föreningen var under 15 år en rekryteringsbas till många styrelser i bostadsrättsföreningen. Även den sångkör som vi varje år lyssnar till vid Adventskaffet har sina "rötter" i Trädgårdsodlarföreningen.

Jubileumsdagen började med höststädning och iordningställande av koloniområdet inför vintern. Man klippte gräs, rensade lotterna och vände jorden, lagade gärdesgården samt eldade upp ris och annat bråte.

Röken som spred sig över området var i år extra kryddad med doft från ett helt lamm som roterade på den hembyggda grillen. Grillmästare var *Mirko Grujicic* som även såg till att hålla stämningen uppe, trots att vädergudarna inte stod på lottägarnas sida. Arbetsdagen avslutades med att odlarföreningen bjöd på korv, kaffe och läsk. Korvarna hade strykande åtgång.

Firandet flyttades under eftermiddagen till föreningslokalen. Där fortsatte festen med

helstekt lamm och knytkalas till sent på kvällen. Alla var upprymda och glada när de skildes åt efter ett lyckat 20-årsjubileum.

En liten hälsning från Gransätraseniorerna som önskar *Er alla en riktigt GOD JUL och GOTT NYTT ÅR*

Tänk vad skönt att vi nu börjar komma in i de gamla hjulspåren igen. Gransätraseniorerna kunde hösten 2006 åter träffas som vanligt tredje torsdagen varje månad klockan 14.00 i föreningslokalen. För alla har det väl varit litet efterslängar av stambytet men med lite tålamod och framtidstro ordnar sig allt till det bästa.

Vi har i år startat onsdagspromenader för de som har lust.

Torsdagen den 19 oktober hade vi besök av dr. C- G Nilsson som tidigare besökt oss och pratat om benskörhet. Denna gång var det rökning och dess biverkningar. Onekligen ett aktuellt och intressant ämne. Som vanligt har vi en kväll i december julfest som avslutning på år 2006.

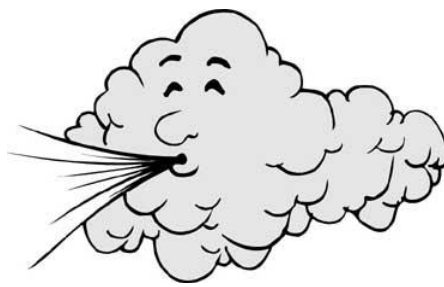
Vävgruppen vill samtidigt tacka de manliga medlemmarna i Gransätraseniorerna som hjälpte till att flytta tillbaka vävstolar och annat tungt material till vävstugan.

För våren 2007 kommer som vanligt meddelande sättas upp på anslagstavlor i portarna. Årsmöte kommer att hållas vid träffen i januari.

**Ingegerd Samuelsson, sekreterare
för Gransätraseniorerna**

Kom med på onsdagspromenaderna

OVK

Obligatorisk Ventilations Kontroll, är ett myndighetskrav och ska göras vart sjätte år. Ventilationen har mycket stor betydelse för välbefinnandet i lägenheterna och en injustering är extra viktig för oss nu efter stamreningen, då ventilationsdonen har tagits ner och till stor del tappat sina inställningar. Samtidigt med OVK gör vi också en rensning av ventilationskanalerna. Vi räknar med att ventilationsåtgärderna kommer att ske någon gång i början av nästa år.

Elpriset

Föreningen har ett 3-årigt avtal med Telge Energi. Elkostnaden inklusive nät, certifikat, skatt och moms är 98 öre per kWh. Som jämförelse ligger dagens 1-årsavtal på 129,2 öre och dagens 3-årsavtal på 113,4 öre. Bäst pris enligt Konsumentverket för en normallägenhet är ett rörligt spotpris på 112,6 öre. Jämförelsen visar således att föreningens nuvarande avtal är gynnsamt.

Advent i föreningslokalen

I år tog den nybildade Adventsgruppen hand om Gransättras traditionella firande av Första Advent. Det hela startade en gång i tiden med att en grupp föräldrar, som hade barn i kören "Gransångarna" träffades till adventskaffe och körsång under ledning av *Britt-Marie Karlsson*.

Från början var det en ren familjefest. Men så småningom bjöds alla gransättrabor in, fick umgås en stund och framför allt lyssna till skönsång och musik.

Hur det sedan gick till är det ingen som riktigt minns. Men sedan några år har uppgiften att planera och genomföra arrangemanget övergått till styrelsen, något som man vid senaste Årsmötet anmälde att man gärna ville överlämna till nya krafter.

Valberedningen tog sig an uppdraget och kontaktade några villiga gransättrabor och snart var Adventsgruppen med *Brita Weiner, Ann Björnsson, Ulla Källmo* och *Daniela Sjöström* bildad.

Resultatet blev i år som tidigare en stämningsfull och välbesökt tillställning. Britt-Marie och hennes Adventskör sjöng extra vackert med flera unga solister. Det nya arrangemanget av "Rudolf med röda mulen" var mycket bejublat. Traditionenligt bjöd föreningen på kaffe, saffransbröd och glögg. Tänk, vad trevligt det är med traditioner!

Samarbete med Sätra SK

På andra sidan gångvägen mot Skärholmen finns Sätra SK med fotbollsplaner och klubbhus. Under året har vi haft ett mycket bra samarbete med dem på många sätt. Så t.ex. öppnade Sätra SK omedelbart och mycket vänligt upp sina lokaler, för de som ville fly från oljud och damm under stambytet, när föreningslokalen inte längre var tillgänglig.

Sätra SK drabbades, t.o.m. hårdare än vi, av de irländska asfatsläggarnas otrevliga och besvärliga besök hos oss i somras. Det var bl.a. fotbollsklubbens förtjänst att lastbilarna trots allt kunde flytta ifrån vår garageplan till deras parkering utanför campingen. Därigenom slapp vi ifrån det ovälkomna besöket.

Vi har fått nedanstående brev från Sätra SK och det skulle vara trevligt om någon från vår förening kunde ställa upp och litet återgälda den hjälp vi fått.

Hej

Som ordförande i Sätra SK sedan några år tillbaka så har jag funderat en del på hur vi i fotbollsforeningen skulle kunna ha ett större utbyte med vår omgivning. Vi vill ju gärna att ni som bor i vår absoluta närhet ska se foreningen och dess verksamhet som något positivt. Som ledare i en ideell forening så upptäcker man ju också väldigt fort att ju fler som är med och hjälper till desto roligare blir det. Att dessutom vår forening enbart har verksamhet för flickor tror jag är något som är väldigt viktigt i vårt område.

När nu våra foreningar har fått kontakt så undrar jag därför om det hos er finns några glada själar som skulle vilja vara med oss på en del aktiviteter och eventuellt även kanske kunna hjälpa till lite med administration. Vill ni vara med så kan vi säkert hitta någon lämplig syssla utifrån era intressen och möjligheter.

- *Tycker ni att det är kul med fotboll och vill vara med vid planen så finns det lag som jättegärna tar emot lite handräckning vid träningar och matcher, att få vara med vid sidan och hjälpa tjejerna med lite smått och gott och se dom utvecklas är härligt!*
- *Andra saker som många lag behöver hjälp med är administration runt laget. Kolla närvaro, hålla i lagkassan, kanske uppdatera lagets hemsida, boka tider för träningsmatcher mm mm.*
- *Att kunna erbjuda tjejerna hjälp med läxläsning någon / några dagar i veckan i klubbhuset skulle också kännas som något bra och viktigt.*
- *Vill ni "knappa dator" så finns den möjligheten på vårt kansli som nu tyvärr är obemannat, men där vi egentligen behöver någon med lite administrativ ådra.*
- *Om ni skulle tycka att det vore kul att hålla ordning på en liten materialshop som vi har i klubbhuset så kan vi erbjuda det också. Öppet någon kväll i veckan för att kunna serva våra spelare med strumpor, tröjor mm.*
- *Om ni någon dag skall få en oemotståndlig lust att baka något och sedan inte vet var ni ska göra av det ni fått ihop så tar vi gärna emot det i vårt fik för försäljning. Givetvis får ni ersättning för utlägg om ni så önskar.*

Alla övriga roliga idéer för samarbete mottages med tacksamhet och öppet sinne. Vad kan vi göra för er?

*Fotbollshälsningar / Agneta Rebo, ordförande
"Sätra SK - från fotbollsskola till damelit"*

Ännu ett konstverk till Gransätra

Mörka vinterkvällar är inte fullt så mörka och dystra längre. Åtminstone inte vid infarten till Gransätra. Sedan några veckor tillbaka är den ståtliga eken vid panncentralen vackert belyst under den mörka delen av dygnet. Grenarnas rörelse och skuggornas spel i trädet gör eken till en levande skulptur. Eken blir till ett suggestivt och fascinerande skådespel, som det är svårt att slita ögonen ifrån.

Belysningen är en gåva från Margareta Koltay till Gransätra. Den senaste årsstämman ville uppmärksamma och tacka bl.a. Margareta för hennes extra slit och arbete i samband med stambytet med ett extra arvode. Maggan har många idéer och tankar om hur Gransätra kan göras vackrare. Projekt, som ibland kolliderar med den krassa styrelsens prioriteringar och därför inte genomförs av ekonomiska skäl. Nu såg Maggan en möjlighet att förverkliga en idé, som hon länge funderat på. Hon presenterade sina tankar för styrelsen och ville ha dess välsignelse för att helt enkelt förvandla det extra arvodet till belysning av eken. Maggan avstår således från arvodet, under förutsättning att det används på det sätt hon önskar. En förvånad styrelse beslöt efter lite funderande, att med tacksamhet göra henne till viljes.

Eftersom vi hade diverse grävjobb vid stambytet m.m. på gång samtidigt, så kunde Maggan samordna grävningen av ledningarna mycket smidigt (och billigt) med övriga grävningsarbeten. Inte nog med det, tack vare

Eva Wahllins i port 4, personalrabatt kunde hon köpa belysningen till ett mycket förmånligt pris. Det är intressant att notera hur energisnåla lamporna är. Trädbelysningen drar 70W per lampa medan konstverkets belysning endast drar 20W.

Under årsstämman redovisade styrelsen överskottet från det lotteri som anordnades vid Gransättras 40+1 -årsjubileum och efterlyste samtidigt idéer om vad överskottet skulle användas till. Eftersom det inte inkommit några

förslag från medlemmarna beslöt styrelsen att haka på Maggans idéer och passade på att använda lotteriöverskottet till belysning framför konstverket "Glädje" på panncentralsväggen.

Det lilla extra har alltid kommit från medlemmar

Det började med att *Anne May Egnell* skapade och skänkte skulpturgruppen "Glädje" till föreningen 2003. Året därpå hade vi en loppmarknad och en auktion på gamla cyklar som gjorde att vi kunde byta ut den tråkiga piskställningen vid rondellen mot en trevlig parkbänk. Nu har Margareta Koltay gett oss belysning av eken och lotteriet från 40+1-årsfesten belysningen av "Glädje".

Föreningen blir, i likhet med sina medlemmar, bara vackrare och vackrare!

Hur har det gått med boulespelet?

Efter upprop i Gransätrabladet kom så en grupp igång med boulespel. Gruppen träffades varje söndag eftermiddag och spelade ett par timmar. Till en början startade spelet med att rensa spelplanen från ogräs

och skyffla bort sand och större stenar för att få ett jämnare underlag. Något riktig bra underlag blev det dock inte trots ansträngningarna. Det blev spelbart i alla fall. Till våren kommer ytterligare arbete att läggas

ner för att få banan i bättre skick, innan de riktigt stora matcherna börjar. Både erfarna boulespelare och nybörjare ingick i gruppen. Trots att vissa spelare låg risigt till i poängtabellen under spelet rådde en munter stämning på spelplanen. Hurtiga kommentarer följde boulekloten och mätstickan användes flitigt. Snacka om millimetterrättvi-

sa. I boulespelet är varje millimeter avgörande för att få poäng. Spelsäsongen avslutades den 20 oktober med ärtsoppa och varm punsch. Spelarna ser redan fram emot nästa säsong. Spelstarten till våren kommer att annonseras på föreningens hemsida.

Vill du pröva på men inte har egna klot så finns möjlighet att låna tills du vet om sporten passar dig.

Från Ürgüp till Gransätra

Har i höst funderat en del över det som vi brukar kalla Ödet. Det har säkert med åldrandet att göra. Jag får det inte att gå ihop. Det påminner om dessa hål som grävts i marken i Gransätra på senare tid. I botten ser man en massa rör och ledningar som pekar åt olika håll, till synes slumpvis, utan mål och mening. Så ser nog Ödet ut har jag tänkt.

Upprymd av mina egna djupsinnigheter ägnar jag mig en smula åt statistik, och finner då att drygt tio procent av alla som äger lägenhet i Gransätra har utomnordiska namn. Jag väljer ett namn på måfå och hamnar hos Ahmet och Serife Kus i port 16. På uteplatsen står en parabol och de berättar att de tittar ungefär lika mycket på svensk TV som på turkisk.

Men vi har inte mycket tid på oss, om en stund ska de gå till moskén i Bredäng och delta i bönen. Men kaffe och kakor hinner vi med.

Ahmet sätter igång en CD-skiva. Det är en presentation av Ürgüp, den ort i Turkiet som de ursprungligen kommer ifrån. Efter en stund utbrister han, mycket spontant: "Visst är det ett fint land! Varför är jag här?" Och svarar sig själv omedelbart: "Ödet!" Jag är tydligen inte ensam om att grubbla över de existentiella frågorna.

Från mellersta Turkiet till Gransätragränd är en ganska lång väg, inte bara mentalt utan

också fysiskt. När Ahmet 1966 beslöt sig för att åka till Sverige tog resan från hembyn fyra dygn med tåg. Han var då i tjugofemårsåldern och på jakt efter arbete för att tjäna pengar och försörja familjen. Kvar i Turkiet tills vidare blev den unga hustrun Serife och en liten son.

Han kom till ett okänt land, utan några kontakter och utan att kunna språket. Så stod han där på Stockholm C och undrade vart han skulle ta vägen. Han skrattar när han

berättar. Han var sist att kliva av tåget och perrongen var nästan tom. De andra höll på att försvinna ner i en gångtunnel. Tvekande och ängsligt följde han efter och så var han plötsligt framme vid målet.

Första jobbet fick han som diskare på restaurang Perrongen vid Liljeholmens tunnelbanestation. När han kom dit första dagen sade en kvinnlig anställd något vänligt till honom. Men eftersom han inte kunde språket begrep han inte vad hon ville. Först när hon tecknade med fingrarna förstod han. Hon hade frågat om han var hungrig och ville ha mat. Och det ville han.

Efter några månader lämnade han Perrongen för ett jobb i Ulvsunda, på en gummifabrik. Sedan omskolade han sig till verkstadsmekaniker. ”Jag gick ut som nummer två på den kursen”, säger han utan att försöka dölja sin stolthet.

En stor del av deras gemensamma livsberättelse, eller livspussel, handlar om arbete. Jag försöker följa med i alla vindlingar. Jobb, jobb, dagar, kvällar och nätter. Redan från första dagen gällde det för Ahmet att skrapa ihop så mycket pengar som möjligt. Ett enda jobb var aldrig tillräckligt, för där borta, hemma, fanns familjen som skulle försörjas och så snart som möjligt komma efter till Sverige. Svenska språket lärde han sig på sena kvällskurser. I skarven mellan två jobb.

Efter några år kom Serife och sonen till Sverige; familjen var samlad. Första åren bodde de i Järfälla och hustrun fick arbete på samma ställe som Ahmet. Snart blev det tillökning, två flickor, som i vuxen ålder för övrigt bosatt sig i Sättra.

Lite försiktigt, som om jag skäms, frågar jag om de någon gång varit utsatta för invandrarfientlighet eller om vi svenskar är så snälla

som vi tror oss vara. Då berättar de om Hökarängen. Tillsammans med en kompanjon köpte de 1981 ett gatukök invid tunnelbanestationen i Hökarängen. Nästan varje kväll blev köket utsatt för vandalisering; de är övertygade om att det hade rasistiska inslag. Det slet på krafterna.

Men hur kom de på idén att flytta till just Gransätra? Många känner kanske igen sig i deras historia. Barnen hade flyttat ut och radhuset i Bredäng kändes för stort och svårt att sköta. Gransätra tyckte de såg väldigt trevligt ut och när de fick möjlighet att köpa en lägenhet på bottenvåningen, med uteplats dessutom, slog de till. - Jag tycker mycket om att pyssla på den där lilla jordplätten, säger Serife. Lagom stor.

Och hur är det med relationen till hemlandet Turkiet, där det är så fint, enligt Ahmet, funderar de inte på att flytta tillbaka nu när de börjar bli äldre? Det märks att frågeställningen inte alls är ny för de båda. De skruvar lite på sig. Mycket har ju hänt i hembygden under de här fyrtio åren. Släktingar och andra bekanta har avlidit, nya människor som tillkommit och som de inte känner så väl när de är hemma och hälsar på... Men det finns ytterligare ett tungt vägande skäl till att stanna kvar, och som inte alls förvånar en gammal morfar: närheten till barnbarnen är livsviktig. Sju barnbarn har det blivit och med det en helt ny fas i livet.

Så färdas vi genom livet, var och en sammankopplad med sitt gåtfulla öde. - Kus betyder förresten fågel på svenska, säger Serife med ett underfundigt leende när våra vägar skiljs åt i dörröppningen.

Åke Olsson Port 39

SÄLJES

Bänkdiskmaskin

av märket **Bosch**, SKT 50 inköpt -03. Komplet med enhandsblandare och vattenkoppling med avstängning. Pris 800 kronor.

Lennart Eklund, port 11, Tel. 88 83 75

Dator

Power Machintosh 9500/200, program OS 9,1.

Skrivare

Color Style Writer 1500.

Pris enligt överenskommelse. Tel 646 64 37

Badrumsskåp

av märket HAFA. Oljeblandad furu, spegeldörr. 2 spotlight.

Bredd 670 mm, Höjd 590 mm.

Pris 400 kr

Handdukstork

Effekt 70 W, Cromat utförande

Pris 150 kr

Hans Fagerberg, port 37, Tel. 88 40 72

SÖKES

Garderobsdörr i ursprungsskick

Ska du eller har du bytt ut dina garderobsdörrar? Vi är intresserade av att få tag i en dörr av ursprungsmodellen, med gångjärnen till vänster.

Bredd 57 cm och höjd 180 cm.

Tsikkinis, port 39. Telefon 08- 646 92 05

BORTSKÄNKES

Piano

Begagnat i trä bortskänkes. Du får själv ombesörja flytten. *Maria Ekman, port 33*

Tel. 08-708 95 23

Bläckstråleskrivare

av märket HP DeskJet 670C. Ej mycket använd.

John-Erik Johansson, port 37.

Tel. 88 97 26

LEDIGT FÖR UTHYRNING

Förråd

Det finns lediga förråd att hyra. Hör av dig till vicevärden *Sune Carlén*.

Parkeringsplatser

Det finns några lediga parkeringsplatser med motorvärmare, samt ett antal som saknar el.

Vänd dig till *Sune Carlén*, om du är intresserad.

Odlingslotter

Det finns 2 lediga kolonilotter. Hör av dig till *Brita Weiner*, tel. 646 82 38.

Du har väl uppmärksammat att vice värden Sune Carlén flyttat tillbaka till föreningslokalen och fått nya tider?

Tisdagar når du honom på telefonnr. 88 92 29 mellan kl. 09.00 – 10.00 (då kan du också besöka

honom på expedition). Torsdagar finns han som vanligt på sin expedition kl. 18.30-19.30.

PRESS STOP NYTT

Nya priser för uthyrning av föreningslokal och övernattningsrum

Oavsett om det är helg eller vardag kostar det 200 kr. att hyra föreningslokalen och/eller övernattningsrummet.

Tiderna är desamma som förut **Söndag – torsdag** kl. 09 -22

Fredag – lördag kl 09 -23

Nyårsafton får lokalen användas till kl 01:00